

Tlačová konferencia Národnej banky Slovenska

dňa 24. 06. 2025

Peter Majer, hovorca NBS

Dobrý deň, príjemné popoludnie. Vitajte v Národnej banke Slovenska na tlačovej konferencii o tom, ako sa bude dať Slovensku v najbližšom období a aké výzvy nás čakajú. Viac informácií povie guvernér Peter Kažimír a hlavný ekonóm Michal Horváth. Teraz poprosím pána guvernéra o úvodné slovo. Nech sa páči.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Príjemný dobrý deň, vítam vás všetkých na tlačovej konferencii tu v Národnej banke Slovenska. Už pred tromi mesiacmi som hovoril o výraznej neistote a o rastúcich rizikách, s ktorými musíme žiť a dnes musím povedať, že sa naplňajú viaceré obavy, ktoré sme vtedy úplne jasne popísali. Slovenská a európska ekonomika majú pred sebou veľmi náročné obdobie. Situácia sa začína komplikovať o to viac, že negatívne vplyvy už cítime aj na trhu práce. Ten bol dlhé roky odolný voči šokom, mal veľmi solídne parametre a bol veľmi spoľahlivou oporou ekonomickej stability. Teraz sa začína ale aj trh práce trápiť. Firmám sa bude dať horšie, to sa prejaví menším počtom pracovných miest a menšou ochotou investovať do budúceho rozvoja, je dôležité, aby sa situácia upokojila. Začiatkom júla vyprší odklad zvýšenia ciel na dovoz európskych tovarov do Spojených štátov amerických a my stále nevieme ako to celé dopadne, zostáva to jednou veľkou neznámou, jedným veľkým rizikom, ktoré sa budeme snažiť popisovať aj v našich scenároch. Treba spraviť všetko preto, aby výsledkom neboli drastické clá vo výške ohlásenej už tento rok v apríli. Je však čoraz jasnejšie, že nová realita prinesie vyššie obchodné bariéry ako tie, na ktoré sme boli zvyknutí v posledných rokoch. No a situáciu skomplikovala samozrejme aj geopolitická alebo ak chcete bezpečnostná situácia, napr. z posledných dní v Perzskom zálive. Víkendové vyostrenie konfliktu medzi Izraelom a Iránom vrátane zapojenia Spojených štátov môže zvýšiť samozrejme ceny ropy na svetových trhoch, čo sa aj krátkodobo stalo. Európske firmy sa na spomínaných svetových trhoch presadzujú sa čoraz ťažšie a platí to aj pre slovenské podniky. Slovenskú ekonomiku zároveň oslabuje aj nevyhnutné ozdravenie verejných financií. To bude musieť naprieť neľahkým časom pokračovať a to aj v ďalších rokoch. Pri tom všetkom sa obchodná vojna medzi Spojenými štátmi a zvyškom sveta už dnes prejavuje ochladením dopytu po našich exportoch a to všetko spôsobuje ďalšie a ďalšie rany našej ekonomike. Ak sa teda pozrieme na úplne základné čísla -

v podstate zhoršujeme prognózu pri ekonomickom raste skoro na polovicu, kde odhadujeme, že ekonomický rast v tomto roku by mohol byť len o niečo vyšší ako 1 %. Ak si pamätáte, naša pôvodná prognóza hovorila o 2 %. Ak si pamätáte ešte naše dlhšie pôsobenie, tak minulý rok sme hovorili o možnom raste ekonomiky v tomto roku na úrovni 3 % - 3 % verzus 1 % je naozaj zrážka s realitou. Samozrejme, všetko zlé je na niečo dobré - máme snád' dobrú správu ohľadom inflácie. Inflácia by samozrejme pod vplyvom slabého ekonomického rastu mala byť pod kontrolou, slovo „mala byť“ vysvetlí Michal v tom slova zmysle, že naše predpoklady sú vo veľkej miere založené aj na nízkych cenách energií a práve posledné dni ukázali, aká krehká je táto predstava alebo táto viera v nízke ceny energií. Snád' jediná pozitívnu správu, ktorú dnes môžem ohlásiť, je rast reálnych miest, ktorý vzhľadom na relatívne nízku infláciu v najbližších rokoch a relatívne solídny rast nominálnych miest - reálna mzda by mala byť v ďalších rokoch v kladných číslach a mala by byť celkom slušná na úrovni niekoľkých percent. Tol'ko na úvod a v detailoch samozrejme bude pokračovať Michal Horváth a potom sme pripravení samozrejme na vaše otázky. Ďakujem.

Michal Horváth, hlavný ekonóm NBS

Ďakujem veľmi pekne. Ja by som sa vrátil ešte k našej hlavnej téme, ktorou je vývoj na trhu práce. Ako zatiaľ sa nič dramatického nedeje, ale je veľmi dôležité vnímať, že tá situácia sa oproti minulým štvrťrokom, rokom postupne mení. Pod tlakom slabej ekonomiky sa chveje aj trh práce. Za posledných niekoľko štvrťrokov v súkromnom sektore stratilo zamestnanie vyše desať tisíc ľudí a očakávame bohužiaľ do budúcnosti, že tento trend bude zároveň aj pokračovať. Situácia je zlá najmä v priemysle, ale v priemysle už posledné približne dva roky dochádza k pozvoľnému prepúšťaniu pracovnej sily a doteraz si tí ľudia vždy veľmi rýchlo našli prácu v iných odvetviach, v službách alebo v obchode, ale postupne sa táto situácia začína komplikovať viac ako inokedy. Do budúcnosti bude dôležité, aby ľudia mali tú flexibilitu nájsť si uplatnenie, či už v inom odvetví alebo v inom regióne.

Vrátil by som sa ešte tiež k téme inflácie. Naďalej platí, že v tomto roku ju čakáme niekde okolo 4 %. V posledných mesiacoch sledujeme výkyvy hore - dole. Sú spôsobené najmä vývojom cien potravín a energií a v oboch týchto kategóriách tá situácia je pomerne krehká. Popri tejto volatilitě by sme mali byť niekde okolo 4 % v tomto roku. No a v poslednom období ako reakcia na kroky ohlásené prezidentom Trumpom došlo k ochladeniu očakávaní, čo sa týka vývoja svetovej ekonomiky a to sa prejavilo aj v nižších cenách energií, rôznych komodít a na ten celý balíček, ktorý predstavila americká administratíva, euro reagovalo posilnením, takže

toto v podstate zlacňuje dovozy na Slovensko a toto by malo vplývať na vývoj inflácie v ďalšom období postupne, a preto momentálne očakávame, že v roku 2026 by sa inflácia mohla dostať bližšie k 2 %.

Čo sa týka verejných financií - slabší rast, horší výhľad pre ekonomiku znamená nižšie daňové príjmy, ale zároveň na druhej strane tým, že máme priaznivejší výhľad pre ceny energie, vzhľadom na to, že ceny energií pre domácnosti sú stále zmrazené a vláda tieto musí dodávateľom kompenzovať - rozdiel medzi trhovými cenami a medzi cenami, ktoré účtujú domácnostiam, tak tie výdavky na tie kompenzácie sú z toho titulu nižšie, ale celkovo to vychádza tak, že v nasledujúcom období, v nasledujúcich rokoch očakávame vyššie deficity ako doteraz. V tomto roku napriek tomu by vláda, vládny cieľ na úrovni 4,7 % by mohol byť splnený. Považujeme to za realistické, ale ak nič nespravíme, ak nepribudnú ďalšie opatrenia, tak by deficit verejných financií zostal niekde okolo úrovne 5 % HDP aj v nasledujúcich rokoch a toto je pre Slovensko neúnosná situácia, preto pokračovanie konsolidácie bude musieť pokračovať, teda bude nevyhnutnosťou. Ak by sme nerobili žiadne ďalšie opatrenia, dlh by nekontrolovateľne rástol. To vidíme v tomto grafe tou modrou trhanou čiarou. Samozrejme ten vývoj v istom momente by trhy zastavili. Je to len taký ilustračný hypotetický scenár. Dôležitý odkaz z tohto obrázku je, že aj taká tá bežná polpercentná konsolidácia nebude postačovať na to, aby sme v dlhodobom horizonte, v horizonte jednej dekády mali dlh naspäť na úrovni 60 % HDP. Budeme musieť vytrvalo a intenzívne konsolidovať verejné financie. Táto oblasť je jednou z rizík, z domácich rizík pre ekonomický vývoj a s týmto rizikom sa musíme vysporiadať.

Rizík je však dosť aj za našimi hranicami a možno viac ako inokedy platí, že tie skutočné čísla napokon môžu byť iné ako je naša súčasná predikcia, teda tá neistota je obrovská. Vztahuje sa to aj na ekonomiku, aj na infláciu. V prípade ekonomiky platí, že zrejme hrozí ešte horší vývoj ako ho momentálne predpovedáme. Ide najmä o oblasť cieľ. Stále nevieme ako sa tá situácia rozuzlí. Čakáme na to, čo sa udeje v júli, keď sa znovu americká administratíva má vyjadriť ohľadom úspechu rokovaní na túto tému. Ak tie clá budú vyššie ako sú v našej predikcii, pričom v predikcii predpokladáme, že zostanú niekde tam, kde sú momentálne - teda ak by boli výrazne vyššie, ak by sme boli svedkami vyhrotenejšej obchodnej vojny vo svete, tá situácia by mohla byť oveľa horšia. A zároveň v našej predikcii, vzhľadom na to, že neboli zatiaľ predložené konkrétne plány konsolidácie verejných financií na ďalšie roky, nerátame ani s tou konsolidáciou. Takže napokon rast ekonomiky zrejme v tých ďalších rokoch bude horší ako s tým počítame momentálne.

No a v prípade inflácie, jednak je vplyv obchodných vojen, ktorý mimochodom nie je úplne jednoduchý, ale zároveň tu máme krehkú situáciu okolo cien energií. Vidíme, že tých ohnísk geopolitického pnutia vo svete je veľmi veľa a môže sa udiť všeličo.

Sústredil by som sa na možný vplyv vyhrotenejšej obchodnej vojny vo svete. Ak by sme sa vrátili do sveta, v ktorom sme krátkodobo žili po ohlásení opatrení pánom prezidentom Trumpom, teda vyššie clá aj smerom k Európskej únii, vyššie clá aj smerom k Číne, zároveň protiopatrenia zo strany Číny aj Európy, tak naďalej platí, že náš rast v ďalších rokoch by mohol byť podstatne slabší. Ekonomika by do roku 2027 mohla stratiť na svojej výkonnosti 1,5 až 2,7 %, pričom ako aj z grafu vidíte, v roku 2026 by sme mali zrejme veľmi nízky rast, niečo blízko k stagnácii, keď zarátame ešte aj prípadnú konsolidáciu verejných financií.

V prípade inflácie, samozrejme, oslabená svetová ekonomika, oslabená domáca ekonomika znamená aj nižšie tlaky zo strany dopytu, teda priestor na zvyšovanie cien by bol značne obmedzený a z toho vyplýva, že ten inflačný vývoj by mohol byť týmto poznačený. Ale ako som vravel, tá situácia v prípade obchodných vojen je komplikovanejšia. Keby sa ony naozaj vyhrotili a znovu by sme sa dostali do situácie v akej sme sa nachádzali počas pandémie, že chýbali súčiastky, chýbali niektoré suroviny v dôsledku toho, že ten svetový obchod nefunguje, tak tlaky na ceny by sa mohli obnoviť a bola by to taká veľmi ešte nepríjemnejšia situácia, keď ekonomika by ďalej slabla, ale zároveň inflácia by neklesala.

Hlavné čísla našej predikcie vám stručne heslovite zopakujem - rast na úrovni 1,2 % v tomto roku, potom postupné pomalé oživenie ekonomiky, inflácia okolo 4 % v tomto roku, potom pokles niekde k 2 %. Tu by som zdôraznil mimochodom, že je to založené na predpoklade, že ceny plynu pre domácnosti zostanú zmrazené. V prípade, že by došlo k ich priblíženiu k trhovým úrovniam, tak inflácia v ďalších rokoch by z tohto dôvodu mohla byť vyššia. Pomerne svižný rast nominálnych miest, ktorý súvisí najmä s tým, že aj keď ten trh práce slabne, pracovných ponúk ubúda, zároveň nám starne obyvateľstvo a je problém v mnohých sektoroch s dostupnosťou pracovnej sily. Okrem toho v niektorých sektoroch verejnej ekonomiky tiež mzdy rastú pomerne rýchlo. No a ako som spomínal, ten útlm zamestnanosti predpokladáme aj do budúcnosti a s tým súvisí aj to, že očakávame mierny nárast miery nezamestnanosti z tých rekordne nízkych úrovní, ako ich máme dnes. Ďakujem pekne za pozornosť.

Norbert Žilka, redaktor

Ak som prepočul, sa ospravedlňujem, ale máte nejaký odhad, koľko ľudí by mohlo prísť o prácu? Naposledy to bolo nejaké číslo a s tým často operujú aj vládni predstavitelia – desať, dvadsať tisíc, tridsať?

Michal Horváth, hlavný ekonóm NBS

Zostávame zhruba pri tom odhade okolo 20 tisíc z titulu, ak by bola vyhrotená obchodná vojna, ale ako som hovoril ten postupný úbytok pracovných miest už prebieha, toto by bolo nad rámec toho.

Norbert Žilka, redaktor

Ešte druhá otázka, ste vraveli, že to môže byť katastrofickejšie, ťažko sa predpovedá - ale teda ten ekonomický rast by mohol byť potom koľko – recesia alebo nevieme?

Michal Horváth, hlavný ekonóm NBS

Tak pri takomto veľmi vážnom scenári, ktorý dúfam, že sa nenaplní - ako verím tomu, že nejaká rozumná dohoda sa napokon nájde medzi Európou a Spojenými štátmi, ale aj celosvetovo, ale v týchto číslach sa blížime k nulovému rastu v budúcom roku.

Boris Novotňák, Slovenská televízia

Dobrý deň, ja by som sa chcel dopýtať k tej konsolidácii. Vy ste hovorili - alebo ak som to správne pochopil, tak mali by sme konsolidovať najbližšiu dekádu aspoň 0,75 % HDP alebo vlastne aké sú tie odporúčania, tie ročné, že či znamená to, že teda ako vlastne veľká má byť tá konsolidácia, aby to nejakým spôsobom zabralo?

Peter Kažimír, guvernér NBS

Ja vás chcem upozorniť, že nie ste na tlačovej konferencii fiškálnej rady, ale Národnej banky Slovenska a my rozhodne nedávame odporúčania, koľko má vláda konsolidovať. Na to sú dneska jasné a relatívne jasné európske pravidlá. To znamená vláda, ministerstvo financií si vyrokuje to minimum konsolidačné najprv s komisiou, respektíve so zastúpením komisie a samozrejme v kontakte aj s fiškálnou radou, ale áno, tie čísla, o ktorých hovoríte, sú niekde medzi 0,5 % až 1 %. To sú čísla, o ktorých sme my počuli a to sa musíte opýtať v tej správnej kuchyni - a to je na ministerstve financií.

Boris Novotňák, Slovenská televízia

Samozrejme a ešte by som sa možno vrátil k tým k reálnym mzdám. Ak som to správne pochopil, tak podľa toho grafu to vyzerá tak, že už sme sa vrátili na ten rast reálnych miest, ktorý - alebo mali by sme sa vrátiť ako bol v roku 2018, 2020 - pred tou veľkou krízou?

Michal Horváth, hlavný ekonóm NBS

My to porovnávame so začiatkom obdobia veľkej inflácie. Takže po pandémie a v čase nástupu vojny na Ukrajine, tak k tej úrovni reálnych príjmov sme ešte vzdialení zhruba 4 %, ale očakávame, že do budúcnosti by sme to mali dobehnúť.

Daniel Horňák, Bloomberg

Pán guvernér, mňa teda najviac zaujíma váš pohľad na ďalší vývoj menovej politiky ECB - ak dovoľíte jednu otázku k tomu, ako teda si myslíte, že sa môže vyvíjať rozhodovanie Rady guvernérov na nadchádzajúcich stretnutiach? Či tak, ako ste naznačili v ostatnom komentári, už môžete byť na konci s tým znižovaním úrokovej sadzby, hlavnej úrokovej sadzby alebo naopak, či môže dôjsť k ďalšiemu znižovaniu, prípadne za akých podmienok si to viete predstaviť? Ďakujem pekne.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Poviem iba jednu vec. Ja si myslím, že realita posledných dní ukázala, v akom krehkom prímerí sme so samotnou infláciou - teraz mám na mysli tú citlivosť cien energií. Takže na prvom mieste bude ostražitosť a naozaj vyhodnocovanie dát tak ako prídu a ako ich budeme vnímať z hľadiska strednodobého. Musím povedať, že patríam k tým guvernérom, ktorí si myslia, že sme v ciele, sme v ciele z hľadiska neutrálnej sadzby alebo minimálne sme v pásme neutrálnej sadzby a osobne by som sa do momentu, než budeme mať oveľa jasnejšie v scenároch obchodných vojen, by som sa sadzieb nedotýkal.

Peter Majer, hovorca NBS

Pozerám ešte ďalšie otázky a keďže nevidím, tak to bolo všetko od nás. Ďakujeme pekne a prajeme ešte pekné leto.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Pekné leto všetkým. Uvidíme sa v septembri.

Michal Horváth, hlavný ekonóm NBS

Dovidenia.